

Sygnatura akt III AUz 185/15

POSTANOWIENIE

Dnia 29 kwietnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Wiesława Stachowiak

Sędziowie: **SSA Jolanta Cierpiał**

del. SSO Katarzyna Schönhof-Wilkans (spr.)

Protokolant: **insp.ds.biurowości Krystyna Kałużna**

po rozpoznaniu w dniu 29 kwietnia 2015 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy M. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P.

o świadczenia z funduszu alimentacyjnego

na skutek zażalenia pełnomocnika z urzędu r.pr. M. J.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 18 lutego 2015 r. sygn. akt VII U 137/11

postanawia:

oddalić zażalenie.

del. SSO Katarzyna Schönhof-Wilkans SSA Wiesława Stachowiak SSA Jolanta Cierpiał

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Poznaniu, Wydział VII Ubezpieczeń Społecznych, w sprawie sygn. akt VII U 137/11, rozpoznając wniosek M. M., reprezentowanego przez r.pr. M. J., o orzeczenie w przedmiocie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu za instancję kasacyjną w trybie art. 108¹ k.p.c., postanowieniem z dnia 18 lutego 2015 r. oddalił przedmiotowy wniosek.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Okręgowy wskazał, iż w toku postępowania, po wydaniu rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy, profesjonalny pełnomocnik odwołującego z urzędu nie złożył wniosku o uzupełnienie zaskarżonego orzeczenia w zakresie kosztów zastępstwa procesowego i brak jest podstaw do wydania takiego orzeczenia przez Sąd pierwszej instancji.

Przedmiotowe postanowienie zostało przez pełnomocnika odwołującego zaskarżone w całości. Zaskarżonemu postanowieniu zarzucono:

- naruszenie art. 108¹ k.p.c. poprzez błędne przyjęcie, że orzeczenie o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej z urzędu jest rozstrzygnięciem o zwrocie kosztów procesu między stronami i w konsekwencji błędne ustalenie, że art. 108¹ k.p.c. nie ma zastosowania w niniejszej sprawie;

- brak podstaw prawnych do orzeczenia o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej z urzędu przez Sąd Okręgowy w Poznaniu w sytuacji, gdy art. 108¹ k.p.c. literalnie wskazuje, iż jest to możliwe;

- naruszenie § 12 ust. 4 w zw. z § 6 pkt 5, § 15 pkt 1 i § 16 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, albowiem pełnomocnik odwołującego świadczył i wykonał nieopłaconą pomoc prawną z urzędu, skutecznie złożył w treści skargi kasacyjnej oświadczenie w trybie § 16 w/w rozporządzenia i roszczenie o zwrot kosztów nieopłaconej pomocy prawnej nie uległo przedawnieniu, a pomimo tego koszty pomocy prawnej nie zostały orzeczone na rzecz pełnomocnika.

Mając powyższe na uwadze, pełnomocnik odwołującego wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez orzeczenie o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, zgodnie z wnioskiem pełnomocnika odwołującego z dnia 06.05.2015 r., ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do Sądu I instancji celem rozpoznania na nowo złożonego wniosku.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zdaniem Sądu Apelacyjnego wniesione zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 108¹ k.p.c., jeżeli w toku postępowania sąd nie orzekł o obowiązku poniesienia kosztów sądowych lub orzeczeniem nie objął całej kwoty należnej z tego tytułu, postanowienie w tym przedmiocie wydaje na posiedzeniu niejawnym sąd, przed którym sprawa toczyła się w pierwszej instancji.

Mając na uwadze zarzuty pełnomocnika odwołującego, podnoszone w treści zażalenia, wskazać należy, iż wbrew jego stanowisku, w przedmiotowej sprawie cytowany przepis nie znajduje zastosowania. Przepis ten dotyczy wyłącznie rozstrzygnięć dotyczących kwestii związanych z kosztami sądowymi i nie obejmuje on w związku z tym rozstrzygnięć w zakresie kosztów zastępstwa procesowego. Innymi słowy, przepis ten znajdzie zastosowanie wyłącznie w przypadku braku rozstrzygnięcia w przedmiocie nieuiszczonych przez stronę opłat sądowych na rzecz Skarbu Państwa i nie dotyczy kwestii związanych ze zwrotem kosztów procesu między stronami (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 września 2011 r. IV CZ 56/11, LEX nr 1311825, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 września 2010 I CSK 555/09, LEX nr 630168).

Sąd Apelacyjny nie kwestionuje tego, iż pełnomocnik odwołującego świadczył z urzędu na rzecz M. M. pomoc prawną. Bezsporne jest bowiem to, że sporządził w jego imieniu skargę kasacyjną oraz że w skardze tej złożył wniosek o przyznanie kosztów nieopłaconej nawet w części pomocy prawnej. Z akt sprawy wynika, iż Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 6 sierpnia 2014 r. w sprawie II UK 525/13 rozpatrzył wniesioną przez pełnomocnika odwołującego skargę kasacyjną. W przedmiotowym wyroku nie zawarł jednak rozstrzygnięcia w przedmiocie bezspornie złożonego wniosku o zwrot kosztów udzielonej pomocy prawnej. Pełnomocnik odwołującego nie wnioskował o uzupełnienie tego rozstrzygnięcia o brakującą kwestię, natomiast dopiero pismem z dnia 6 lutego 2015 r. złożył wniosek w trybie art. 108¹ k.p.c. o rozstrzygnięcie w przedmiocie nierozpoznanego przez Sąd Najwyższy wniosku o zwrot kosztów procesu.

Tymczasem w zaistniałej sytuacji, pełnomocnik odwołującego po wydaniu przez Sąd Najwyższy wyroku powinien złożyć wniosek o jego uzupełnienie. Zamiast przedmiotowego wniosku o uzupełnienie wyroku, pełnomocnik odwołującego prawie pół roku po wydaniu wyroku złożył natomiast wniosek o orzeczenie o kosztach procesu na podstawie przepisu dotyczącego kosztów sądowych.

Art. 108¹ k.p.c., jak już wskazano powyżej, ma wyłącznie zastosowanie do brakujących opłat sądowych, gdyż jego celem jest dbałość o należne Skarbowi Państwa koszty sądowe i nie reguluje on zwrotu kosztów procesu (vide postanowienie Sądu Apelacyjnego w Wrocławiu z dnia 8 lutego 2010 r., I ACz 202/10, OSAW 2010/4/195). Powyższe oznacza, że wskazywana przez pełnomocnika odwołującego podstawa prawna nie mogła zatem stać się podstawą rozstrzygnięcia w przedmiocie złożonego przez niego wniosku. Wynika to z tego, iż przepis ten - jak wskazuje Sąd Najwyższy w jednym z swoich postanowień - dotyczy obowiązku orzekania przez sąd z urzędu o pominiętych kosztach sądowych i nie można tego wyjątkowego uregulowania traktować, jako wprowadzającego zasadę stosowania konstrukcji uzupełnienia orzeczenia do niepełnych postanowień w przedmiocie kosztów procesu (vide postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2012 r., I CZ 116/12, LEX nr 1232744). W cytowanym postanowieniu wskazywano także na utrwalone już stanowisko, wyrażone w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 12 września 1973 r., III CZP 47/73 (OSNCP 1974, nr 5, poz. 83) - na które Sąd Okręgowy także powoływał się w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia - zgodnie z którym o uzupełnieniu wyroku w zakresie kosztów procesu sąd winien orzekać zawsze w tym samym składzie, w jakim został wydany wyrok podlegający uzupełnieniu. Zatem gdyby nawet przyjąć, iż wniosek pełnomocnika odwołującego jest wnioskiem o uzupełnienie postanowienia Sądu Najwyższego w przedmiocie kosztów procesu, Sąd Okręgowy ani Sąd Apelacyjny nie mogłyby orzec w przedmiocie tegoż wniosku.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny oddalił wniesione zażalenie na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

del. SSO Katarzyna Schönhof-Wilkans SSA Wiesława Stachowiak SSA Jolanta Cierpiał